

คำถามท้ายบท

1. เมื่อกล่าวถึงหัวข้อเรื่อง “ประเด็นและแนวโน้มวิชาชีพการพยาบาล” น่าจะเป็นการศึกษาในลักษณะใด
  1. ศึกษาประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นและแนวทางในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล
  2. ศึกษาสภาพปัญหาและทิศทางความเป็นไปได้ที่จะเกิดในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล
  3. ศึกษาสภาพปัญหาที่เผชิญอยู่มาวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อคาดคะเนความเป็นไปได้ของวิชาชีพในอนาคต
  4. ศึกษารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาของวิชาชีพพยาบาล แล้วมาสรุปเป็นแนวทางในการปฏิบัติในอนาคต
  5. ศึกษาประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นและแนวทางในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข และป้องกันในอนาคต

2. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับประเด็น (Issues) สำหรับวิชาชีพการพยาบาล
  1. พยาบาลจบใหม่เรียกร้องให้รัฐบาลบรรจุเข้ารับราชการ นับว่าเป็น “ประเด็นสังคม (external issues)”
  2. พยาบาลทำงานล่วงเวลาหรือต้องทำงานมากกว่า 8 ชั่วโมงต่อวัน ทำให้คุณภาพการบริการลดลงเสี่ยงต่อการทำงานผิดพลาดนับเป็น “ประเด็นในวงวิชาชีพ (internal issues)”
  3. พยาบาลแสวงหารายได้พิเศษโดยการรับจ้างทำงานในคลินิกทำแท้ง นับว่าเป็น “ประเด็นสังคม (external issues)”
  4. พยาบาลเรียกร้องให้สภาการพยาบาลขึ้นค่าทำงานล่วงเวลาให้มีสัดส่วนทัดเทียมกับแพทย์ นับว่าเป็น “ประเด็นสังคม (external issues)”
  5. พยาบาลวิชาชีพในปัจจุบันนิยมไปทำงานในต่างประเทศ หรือลาออกไปประกอบอาชีพอื่นๆ ที่ไม่ใช่พยาบาลเพิ่มขึ้นนับว่าเป็น “ประเด็นในวงวิชาชีพ (internal issues)”

3. จากคำตอบในข้อ 2 การจัดประเภทของประเด็นข้อใด ไม่ถูกต้อง
  2. คำตอบข้อที่ 1 เป็นประเด็นเกี่ยวกับตัวบุคลากรในวิชาชีพ
  2. คำตอบข้อที่ 2 เป็นประเด็นเกี่ยวกับการปฏิบัติการพยาบาล
  3. คำตอบข้อที่ 3 เป็นประเด็นด้านจริยธรรมการพยาบาล
  4. คำตอบข้อที่ 4 เป็นประเด็นเกี่ยวกับองค์กรวิชาชีพ
  5. คำตอบข้อที่ 5 เป็นประเด็นเกี่ยวกับการศึกษาพยาบาล

4. เมื่อท่านได้ฟังการบรรยายว่า “การพยาบาลไทยสามารถสู้กับต่างชาติได้สบายมากเพราะเราผลิตพยาบาลระดับปริญญา” ท่านนึกถึงประเด็นใดที่เหมาะสมที่สุด

1. การศึกษาระดับปริญญาแก้ปัญหาด้านคุณภาพของการพยาบาลได้จริงหรือ
2. การศึกษาระดับปริญญากับคุณภาพของการปฏิบัติการพยาบาล
3. การศึกษาระดับปริญญากับการผลิตพยาบาลวิชาชีพไทย
4. การศึกษาระดับปริญญาเป็นแนวป้องกันการแย่งงานจากต่างชาติ
5. การศึกษาระดับปริญญาสามารถแข่งขันกับต่างชาติได้

5. ความหมายของแนวโน้มทางการพยาบาลข้อใดถูกต้องมากที่สุด

1. บ่งบอกทิศทาง (direction) ของความเป็นไปหรือสถานการณ์ต่างๆ ของสังคม
2. ทิศทางของความก้าวหน้าเปลี่ยนแปลงของสภาวการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาล
3. ทิศทางของสภาวการณ์ที่เป็นไปได้ด้วยอิทธิพลของการเปลี่ยนแปลงสภาวะเศรษฐกิจ
4. สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาเป็นผลจากภาวะการเมืองของประเทศ
5. การคาดคะเนว่าการเปลี่ยนแปลงทางการพยาบาลตามกาลเวลา

6. การศึกษาประเด็นและแนวโน้มทางการพยาบาลมีประโยชน์ต่อนักศึกษาพยาบาลอย่างไร

1. ช่วยยกระดับความเป็นวิชาชีพให้สูงขึ้น
2. เป็นเครื่องชี้ระดับการพัฒนาความเป็นวิชาชีพ
3. ทำให้เข้าใจแนวโน้มทางการพยาบาลว่ามีทั้งด้านบวกและด้านลบ
4. ได้แลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็นที่นำไปสู่ความเข้าใจร่วมกัน เกิดแนวคิดร่วม และมีความกระจ่างในแต่ละประเด็น
5. ได้ริเริ่มมองเห็นแนวโน้มทางการพยาบาลตั้งแต่ในอดีตจากประวัติจนถึงปัจจุบันนำมาสู่ความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพ

7. จากการอภิปรายประเด็นทางการพยาบาลเรื่อง การขาดแคลนอัตรากำลังของพยาบาลวิชาชีพ นักศึกษานำใช้หลักการใดในการพิจารณาเลือกประเด็นมากที่สุด

1. เป็นประเด็นที่มีข้อมูลบ่งชี้ถึงความสำคัญอย่างชัดเจน
2. เป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยในการดำรงสถานภาพของวิชาชีพ
3. เป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์และความปลอดภัยของประชาชนผู้รับบริการ
4. เป็นที่สนใจและถูกหยิบยกขึ้นมาอภิปรายถกเถียงหรือศึกษาโดยคนเฉพาะกลุ่มหรือคนทั่วไป

5. เป็นที่ยังคลุมเครือหรือยังไม่เข้าใจแน่ชัด มีแนวตอบหลายทาง หรือมีเหตุผลโต้แย้งที่ยังไม่มีข้อยุติ
8. ผลการอภิปรายจากข้อ 7 นักศึกษาสามารถสรุปได้ว่าเหตุผลสำคัญในการลาออกจากวิชาชีพของพยาบาลมีเหตุผลดังนี้ ยกเว้นข้อใด
1. เงินเดือนและค่าตอบแทนน้อยกว่าวิชาชีพอื่นๆ
  2. การเข้ามาของพยาบาลต่างประเทศ
  3. ต้องการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น
  4. ปัญหาด้านสุขภาพ
  5. ปัญหาครอบครัว
9. ปัญหาการขาดแคลนพยาบาลในไทยในทศวรรษนี้น่าจะมีสาเหตุมาจากอะไรมากที่สุด
1. ประชากรผู้สูงอายุ โรคและโรคเรื้อรังเพิ่มขึ้น
  2. สถาบันการศึกษามีกำลังการผลิตพยาบาลวิชาชีพลดลง
  3. การปรับเปลี่ยนนโยบายลดอัตราการจัดสรรบุคลากรเข้ารับราชการ
  4. ผลกระทบจากการใช้นโยบายการสร้างหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ
  5. การปฏิรูปการศึกษาทำให้ประชาชนรู้การดูแลสุขภาพและการรักษาสิทธิ
10. จากประเด็นการเข้ามาของพยาบาลต่างประเทศเนื่องจากการเปิดการค้าเสรีระหว่างกลุ่มอาเซียนนั้น ทำไมผู้รู้จึงแสดงความคิดเห็นว่าไม่น่าเป็นห่วงหรือกังวลกันมากนัก
1. พยาบาลไทยเราเก่งภาษาอังกฤษ
  2. พยาบาลไทยพูดจาดีอ่อนโยน ใจดี
  3. การผลิตพยาบาลของสถาบันเพียงพอ
  4. การสอบใบประกอบวิชาชีพยังใช้ภาษาไทย
  5. สารสนเทศและการใช้เทคโนโลยีของไทยสูงกว่า

เฉลย:

- 1) 3   2) 3   3) 5   4) 2   5) 2   6) 4   7) 4   8) 2   9) 1   10) 4

บทที่ 4

การพัฒนาวิชาชีพการพยาบาล

เค้าโครงเนื้อหา

1. การพัฒนาวิชาชีพพยาบาล
  - 1.1. ความหมายของการพัฒนาและการพัฒนาวิชาชีพ
  - 1.2. องค์ประกอบ และกระบวนการพัฒนา
2. องค์การวิชาชีพการพยาบาล: สภาการพยาบาล
  - 2.1 การก่อตั้ง
  - 2.1 องค์ประกอบของสภาการพยาบาล
  - 2.1 อำนาจหน้าที่และบทบาทหน้าที่
3. แนวทางการพัฒนาวิชาชีพระดับบุคคล ระดับหน่วยงาน และระดับองค์กร
  - 3.1 สถานการณ์ปัญหาสุขภาพและระบบสาธารณสุข
  - 3.2 การเตรียมพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง
    - 3.2.1 ระดับองค์การวิชาชีพ
    - 3.2.2 ระดับพยาบาลวิชาชีพ

แนวคิด

1. การพัฒนาวิชาชีพพยาบาลเป็นกระบวนการขับเคลื่อนให้บุคลากรและองค์กรมีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานและนำพาองค์กรเจริญรุ่งเรืองด้วย ในกรณีที่ทั้งบุคคลและองค์กรมีเป้าหมายร่วมกัน เนื่องจากองค์กรเกิดจากการร่วมแรงร่วมใจของบุคคลแต่ละคนที่เปรียบเสมือนหน่วยย่อยขององค์กรนั่นเอง สำหรับวิชาชีพพยาบาลนั้นมีองค์กรหนึ่งที่รับผิดชอบจัดระบบการพัฒนาวิชาชีพที่ชัดเจนและมีกฎหรือหลักเกณฑ์เป็นที่ยอมรับในสากลภายใต้สภาวิชาชีพที่เรียกว่า “สภาการพยาบาลแห่งประเทศไทย”

2. สภาการพยาบาลเป็นองค์กรวิชาชีพที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์พุทธศักราช 2528 พันธกิจสำคัญเกือบทุกด้านต่อพยาบาลวิชาชีพและบุคลากรในสายงานพยาบาล นับตั้งแต่สถาบันการศึกษา สถานบริการพยาบาลทุกระดับ บุคลากรสายงานการพยาบาล และการพัฒนาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาลและวิชาชีพ อย่างไรก็ตามสภาการพยาบาลจะพัฒนาองค์กรเองไม่ได้สำเร็จถ้าขาดความร่วมมือร่วมพลังของพยาบาลวิชาชีพผู้เป็นสมาชิก

3. การพัฒนาวิชาชีพการพยาบาลมีขอบเขตหลัก 4 ด้านหลัก ได้แก่ การบริการทางการพยาบาล การบริหารทางการพยาบาล การศึกษาทางการพยาบาล และการวิจัยทางการพยาบาล การพัฒนาวิชาชีพเป็นความรับผิดชอบของทุกคนหรือทุกระดับที่ต้องร่วมมือร่วมพลังกันในการผลักดันให้การพัฒนาวิชาชีพเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

วัตถุประสงค์

เมื่อนักศึกษาเรียนจบการเรียนรู้การสอนบทนี้แล้ว สามารถ:

1. เข้าใจในความหมายและความสำคัญของการพัฒนาวิชาชีพได้ถูกต้องเหมาะสม
2. เข้าใจและอธิบายบทบาท อำนาจหน้าที่ และพันธกิจของสภาการพยาบาลในปัจจุบันได้ครบถ้วน
3. อธิบายบทบาทหน้าที่ และผลประโยชน์ที่พึงได้ของสมาชิกสภาการพยาบาลที่ได้ถูกต้อง
4. อธิบายแนวทางการพัฒนาวิชาชีพในด้านการศึกษา การบริการพยาบาลและการบริหารการพยาบาลทั้งในระดับบุคคล หน่วยงาน และองค์กรได้

กิจกรรมระหว่างเรียน

ศึกษาเอกสารการเรียนรู้ด้วยตนเอง บทที่ 4

ศึกษาค้นคว้าข่าวสาร บทความวิชาการ และบทวิจัยทางการพยาบาลในหัวข้อนี้จากแหล่งต่างๆ ฟังการบรรยาย และตั้งประเด็นหลัก ประเด็นรอง และแนวโน้มในหัวข้อที่ได้รับมอบหมายได้อภิปรายประเด็นในหัวข้อนี้ใน ด้านการบริการ การบริหาร การศึกษา และการวิจัยทางการพยาบาล ที่ได้จากอ่านศึกษาเอกสารการเรียนรู้ด้วยตนเอง บทนี้ และที่ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมมาได้ครบถ้วน

สื่อการสอน

Power point

Multi media: clip, VDO

Website

การประเมินผล

ประเมินจากการมีส่วนร่วมในการอภิปรายในชั้นเรียน และการฝึกปฏิบัติตามกิจกรรมท้ายบท (10%)

การพัฒนาและการพัฒนาวิชาชีพ

1. ความหมายของการพัฒนาและการพัฒนาวิชาชีพ

การพยาบาลและวิชาชีพการพยาบาลถือกำเนิดมาช้านาน เชื่อกันว่าน่าจะมีมาตั้งแต่การกำเนิดของสิ่งมีชีวิต เนื่องจากการดูแลตนเองบางอย่างมนุษย์เราลอกเลียนแบบมาจากพฤติกรรมของสัตว์ หรือเรียนรู้โดยสัญชาตญาณ เป็นต้น เมื่อมีการศึกษาความหมายของคำว่า “การพัฒนา (development)” ก็อาจนึกถึงคำอื่นที่มีความหมายใกล้เคียงกันหรือเกี่ยวข้องกัน เช่น การเปลี่ยนแปลง (change) ความก้าวหน้า (progress) และความทันสมัย (modernization)

คำว่า “พัฒนา” คนส่วนมากมักมีความเข้าใจหรือมีความเห็นในทำนองเดียวกันว่า หมายถึง ความเจริญก้าวหน้าหรือความเจริญงอกงาม หรืออีกนัยหนึ่ง คือ ความเปลี่ยนแปลงหรือความเป็นไปในทางที่ดีกว่าเดิม แต่อย่างไรก็ตามคำว่า “พัฒนา” นี้ นักการศึกษาหรือนักวิชาการทั้งหลายได้อธิบายความหมายไว้อย่างหลากหลายมาก

1.1 การพัฒนา

การพัฒนา หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องต่างๆ อย่างกว้างขวาง นับตั้งแต่ปัจจัยต่างๆ ทางวัตถุหรือกายภาพ ไปจนถึงปัจจัยทางนามธรรม ในแง่ขอบข่ายก็อาจจะเป็นสาขาย่อยหรือส่วนรวมก็ได้ (ปฐม มณีโรจน์, 2517)

คำว่า “พัฒนา” มาจาก วัฒนา (develop) แปลว่า ความเจริญ ดังนั้น พัฒนา คือ ทำให้เจริญ ทำให้ยั่งยืนถาวร (มานิต มานิตเจริญ, 2519)

การพัฒนา หมายถึง ความเจริญก้าวหน้า การเติบโต ความงอกงาม การเปลี่ยนแปลงอย่างมีทิศทาง มีเป้าหมาย เพื่อเปลี่ยนแปลงสู่สภาพที่ดีกว่าเดิม หรือเป็นวิวัฒนาการในทางที่ดีกว่าเดิม หรือเพื่อเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างจริงจังเป็นสิ่งสำคัญ (ทิพาพร พิมพิสุทธิ, 2521)

คำว่า “พัฒนา” ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า “development” หมายถึง การปรับปรุงเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ดีขึ้น เจริญขึ้น (วิจิตร ศรีสะอ้าน, 2524)

นอกจากนี้ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต, 2528 อ้างถึงใน ยนต์ ชุ่มจิต. 2535) ได้ให้ความหมายของคำว่า “พัฒนา” ไว้ว่า หมายถึง ความเจริญหรือทำให้เจริญ ตรงกับคำศัพท์ในพระพุทธศาสนาว่า “ภาวนา” ที่แปลว่า เจริญหรือทำให้เป็นขึ้น หมายความว่า สิ่งใดที่ยังไม่มีก็ทำให้มีขึ้น อะไรที่ยังไม่เป็นก็ทำให้เป็นขึ้น โดยสอดคล้องกับความเชื่อของ สิทธิพันธ์ พุทธทนะ (2536: 36) ที่ว่า การพัฒนา คือ การเปลี่ยนแปลงชนิดหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นไปในด้านวัตถุธรรมหรือนามธรรม หรือทั้งสองประการพร้อมๆ กันไป ทั้งนี้โดยมีเป้าหมายที่แน่นอน อันเป็นที่ยอมรับกันว่าดีกว่าเดิม

นอกจากนี้องค์การพัฒนาเอกชน (AIT NGDO. 1998) ได้เสนอความคิดว่า การพัฒนาตามแนวความคิดใหม่จะมีลักษณะเป็นดังนี้

1. มุ่งไปที่คน ซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ
2. เป็นกระบวนการที่ดำเนินไปเรื่อยๆ ไม่มีที่สิ้นสุด
3. เน้นการจัดความค้ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแก้ไขสาเหตุแห่งความค้ำของประชาชนทุกคนในสังคม
4. เน้นความยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งแวดล้อม

สรุปได้ว่า การพัฒนา หมายถึง ความเจริญก้าวหน้า ความเจริญงอกงาม การทำให้ดี ให้เจริญเติบโต การปรับปรุง การเปลี่ยนแปลงไปสู่สภาพที่ดีกว่าเดิม ซึ่งตามแนวความคิดใหม่ การพัฒนาจะมุ่งไปที่คนที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ อันเป็นกระบวนการดำเนินการไปเรื่อยๆ ไม่มีที่สิ้นสุด แก้ไขสาเหตุแห่งความค้ำของประชาชนทุกคนในสังคมและเน้นความยั่งยืน

1.2 การพัฒนาวิชาชีพ

การพัฒนาวิชาชีพเป็นองค์ประกอบที่สนับสนุนให้มีการพัฒนาความรู้ ทักษะ และความสามารถทางวิชาชีพให้เป็นปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง เพื่อที่จะรักษามาตรฐานในการประกอบวิชาชีพ เพิ่มประสิทธิภาพและเพิ่มความน่าเชื่อถือในการประกอบวิชาชีพ ให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล

การพัฒนาวิชาชีพเป็นการทำกิจกรรมต่างๆ โดยคิดจำนวนชั่วโมงของการปฏิบัติกิจกรรม และให้นำหนักของกิจกรรมแตกต่างกันไป โดยการทำกิจกรรมนั้นต้องมีความต่อเนื่องกัน การพัฒนาวิชาชีพดังกล่าวต้องเป็นการพัฒนาความรู้ และทักษะใหม่ๆ ประเภทของกิจกรรม และหลักเกณฑ์การนับจำนวนชั่วโมงของการพัฒนาวิชาชีพ

สรุป การพัฒนาวิชาชีพ หมายถึง ความก้าวหน้าทางวิชาชีพ นอกจากเป็นการเพิ่มโอกาสในการก้าวไปสู่ความสำเร็จแล้ว ยังเป็นการพัฒนาตนเองให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดประโยชน์กับทั้งส่วนบุคคลและองค์กร ถ้าต้องการความก้าวหน้าทางอาชีพอย่างที่มีหวังไว้ ควรมีแบบแผนการพัฒนาด้านอาชีพที่ดี และมีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอน กระบวนการพัฒนา รวมถึงวิธีการในการในการพัฒนาการฝึกทักษะในอาชีพเพื่อเข้าสู่อาชีพอย่างมีศักยภาพสูงสุด

2. องค์ประกอบ และกระบวนการพัฒนาวิชาชีพ

2.1 องค์ประกอบ

การพัฒนาด้านวิชาชีพ มีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. กระบวนการ
2. การพัฒนา
3. ความเจริญก้าวหน้า

2.2 กระบวนการการพัฒนาวิชาชีพ

กระบวนการการพัฒนาวิชาชีพจะมีวิธีการดำเนินการ 2 วิธี คือ

1. การพัฒนาวิชาชีพโดยตัวบุคคล คือ บุคคลประเมินความถนัดความสนใจของตนเอง แสวงหาโอกาส และตั้งเป้าหมายในวิชาชีพ แล้วพยายามหาโอกาสในการเข้าร่วมการพัฒนาในวิชาชีพ เช่น สถาบันพัฒนาขององค์กรรัฐ หรืออาจจะหาหลักสูตรอบรมต่างๆ จากสถาบันฝึกอบรมเอกชนที่มีอยู่มากมาย ตามที่ตัวบุคคลสนใจ การพัฒนาบุคลากรนั้นนักวิชาการศึกษาได้ให้ทัศนะไว้ในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ดังเช่น การพัฒนาบุคลากร หมายถึง การดำเนินการความพยายามใดๆ ที่จะทำให้สมรรถภาพในเชิงสร้างสรรค์ของบุคคลแต่ละคนสอดคล้องกับงานในหน้าที่ที่บุคคลผู้นั้นต้องกระทำ

(Meginson. 1967)

2. การพัฒนาวิชาชีพโดยองค์กร เป็นการพัฒนาวิชาชีพที่หน่วยงานเป็นผู้ดำเนินการด้วยวิธีการ "ฝึกอบรมและการพัฒนาบุคลากร" เพื่อ เสริมสร้างความก้าวหน้า และพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากรในหน่วยงาน สิ่งที้องค์กรมักจะทำเพื่อพัฒนาวิชาชีพของในองค์กร ดังนี้

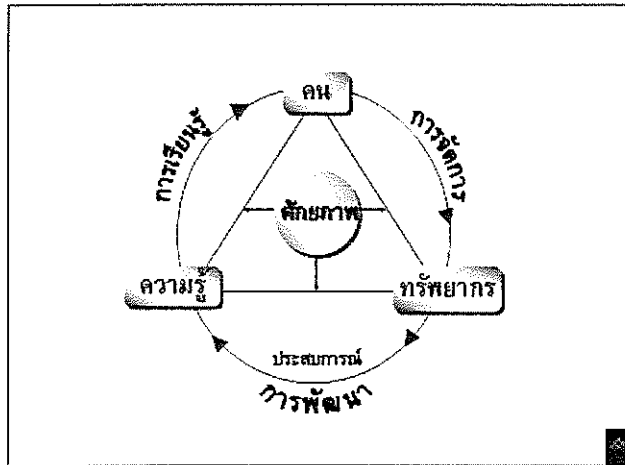
- การให้ข้อมูลจริงของงาน (Realistic Job Preview)
- การจัดทำเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพ (Career Path)
- การมอบหมายงานท้าทาย (Challenging Assignment)
- การหมุนเวียนงาน (Job Rotation)
- การให้ข้อมูลการปฏิบัติงาน (Performance Feedback)
- การให้คำปรึกษาด้านอาชีพ (Career Consulting)
- การประชุมเชิงปฏิบัติการในการพัฒนาวิชาชีพ (Career Development Workshop)

จากทั้งสองหัวข้อข้างต้น อาจมีความเหมือนหรือแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง กล่าวคือ การพัฒนาวิชาชีพโดยตัวบุคคล จะอาจจะไม่ได้คำนึงถึงความก้าวหน้าในวิชาชีพเป็นหลักก็ได้หากว่า ความสนใจในการพัฒนาตนเองยังอยู่ภายใต้ความพอใจของบุคคลนั้นๆ เช่น พยาบาลวิชาชีพแต่สนใจพัฒนาตนเองในด้านการแสดง และมุ่งมั่นความมีชื่อเสียงด้านนั้นมากกว่าการเป็นพยาบาล ศักยภาพด้านการพยาบาลก็อาจจะหยุดนิ่งอยู่กับที่ ยกเว้นบุคคลนั้นมีความสามารถหลายด้านแล้วยังมีความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่สูงก็อาจจะพัฒนาความชอบมากใช้ในการประกอบวิชาชีพได้อย่างสมดุลไปพร้อมๆ กันด้วยจึง จะเกิดการพัฒนาขึ้นได้ร่วมกัน แต่การพัฒนาองค์กรมุ่งให้องค์กรเป็นผู้กำหนดการพัฒนาเพื่อให้บุคลากรทุกคนในองค์กรมีการพัฒนาวิชาชีพตามเป้าหมายขององค์กรเป็นสำคัญ

นอกจากนี้การพัฒนาในยุคปัจจุบันเป็นการพัฒนาเพื่อการพึ่งตนเองใช้กระบวนการเรียนรู้เป็นกลไกสำคัญ ตั้งอยู่บนพื้นฐานภูมิปัญญาทรัพยากรของท้องถิ่น ประสบการณ์ และ

กระบวนการจัดการของคนในชุมชน ผสมผสานกับความรู้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ใช้ทุนของชุมชนท้องถิ่นเป็นหลัก ใช้ทุนจากภายนอกมาเสริมเติมเต็ม ถือเป็นกระบวนการประชาชนที่มีเครือข่ายข้ามเขตแดนทางภูมิศาสตร์ พี่นการพึ่งพาอาศัยกัน ดังนั้นการพัฒนาคนหรือบุคลากร และองค์กรในกระบวนการทัศน์ใหม่จึงมีรูปแบบของการพัฒนาดังในภาพที่แสดงไว้ข้างล่างนี้

ภาพ 4.1 กระบวนทัศน์ใหม่การพัฒนาบุคลากร/องค์กร

สรุป

การพัฒนาวิชาชีพพยาบาลเป็นกระบวนการขับเคลื่อนให้บุคลากรและองค์กรมีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานและนำพาองค์กรเจริญรุ่งเรืองด้วย ในกรณีที่ทั้งบุคคลและองค์กรมีเป้าหมายร่วมกัน เนื่องจากองค์กรเกิดจากการร่วมแรงร่วมใจของบุคคลแต่ละคนที่เปรียบเสมือนหน่วยย่อยขององค์กรนั่นเอง

สำหรับวิชาชีพพยาบาลนั้นเมืององค์กรหนึ่งที่รับผิดชอบจัดระบบการพัฒนาวิชาชีพที่ชัดเจนและมีกฎหรือหลักเกณฑ์เป็นที่ยอมรับในสากลภายใต้สภาวิชาชีพที่เรียกว่า “สภาการพยาบาลแห่งประเทศไทย”

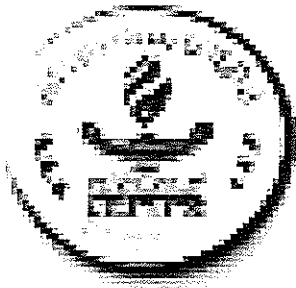
สภาการพยาบาล

สภาการพยาบาลเป็นองค์กรวิชาชีพการพยาบาลที่มีบทบาทสำคัญต่อวิชาชีพเกือบทุกด้าน ตั้งแต่การผลิตพยาบาล การปฏิบัติการพยาบาล จนถึงการพิทักษ์สิทธิและการลงโทษ เป็นต้น

1. การก่อตั้ง

สภาการพยาบาล เป็นสภาวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. 2528 เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2528 ซึ่งปัจจุบันมีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2540 เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2540 สถานที่ตั้งปัจจุบันคืออาคารนครินทร์ศรี ภายในบริเวณกระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี

ตราสัญลักษณ์ของสภาการพยาบาล

มีลักษณะเป็นรูปวงกลม มีรูปตะเกียงอยู่
บนฐานดอกบัว มีคำว่า “สภาการพยาบาล”
อยู่เหนือตะเกียงในวงกลม มีคำว่า
“พ.ศ.๒๕๒๘” อยู่ที่ฐานดอกบัว

วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งสภาการพยาบาล

1. ควบคุมความประพฤติของผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล การผดุงครรภ์หรือการพยาบาลและการผดุงครรภ์ให้ถูกต้องตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์
2. ส่งเสริมการศึกษา การบริการ การวิจัย และความก้าวหน้าในวิชาชีพการพยาบาล การผดุงครรภ์ หรือการพยาบาลและการผดุงครรภ์
3. ส่งเสริมความสามัคคีและผดุงเกียรติของสมาชิก
4. ช่วยเหลือ แนะนำเผยแพร่และให้การศึกษแก่ประชาชนและองค์กรอื่นในเรื่องที่เกี่ยวกับการพยาบาล
5. ให้คำปรึกษา หรือข้อเสนอแนะต่อรัฐบาลเกี่ยวกับปัญหาการพยาบาล การผดุงครรภ์ และการสาธารณสุข
6. ผดุงความเป็นธรรมและส่งเสริมสวัสดิการให้สมาชิก
7. เป็นตัวแทนของผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล การผดุงครรภ์หรือการพยาบาลและการผดุงครรภ์ในประเทศไทย

2. องค์ประกอบของสภาการพยาบาล

2.1 องค์ประกอบของสภาการพยาบาล

1. คณะกรรมการสภาการพยาบาล
2. สมาชิกสภาการพยาบาล

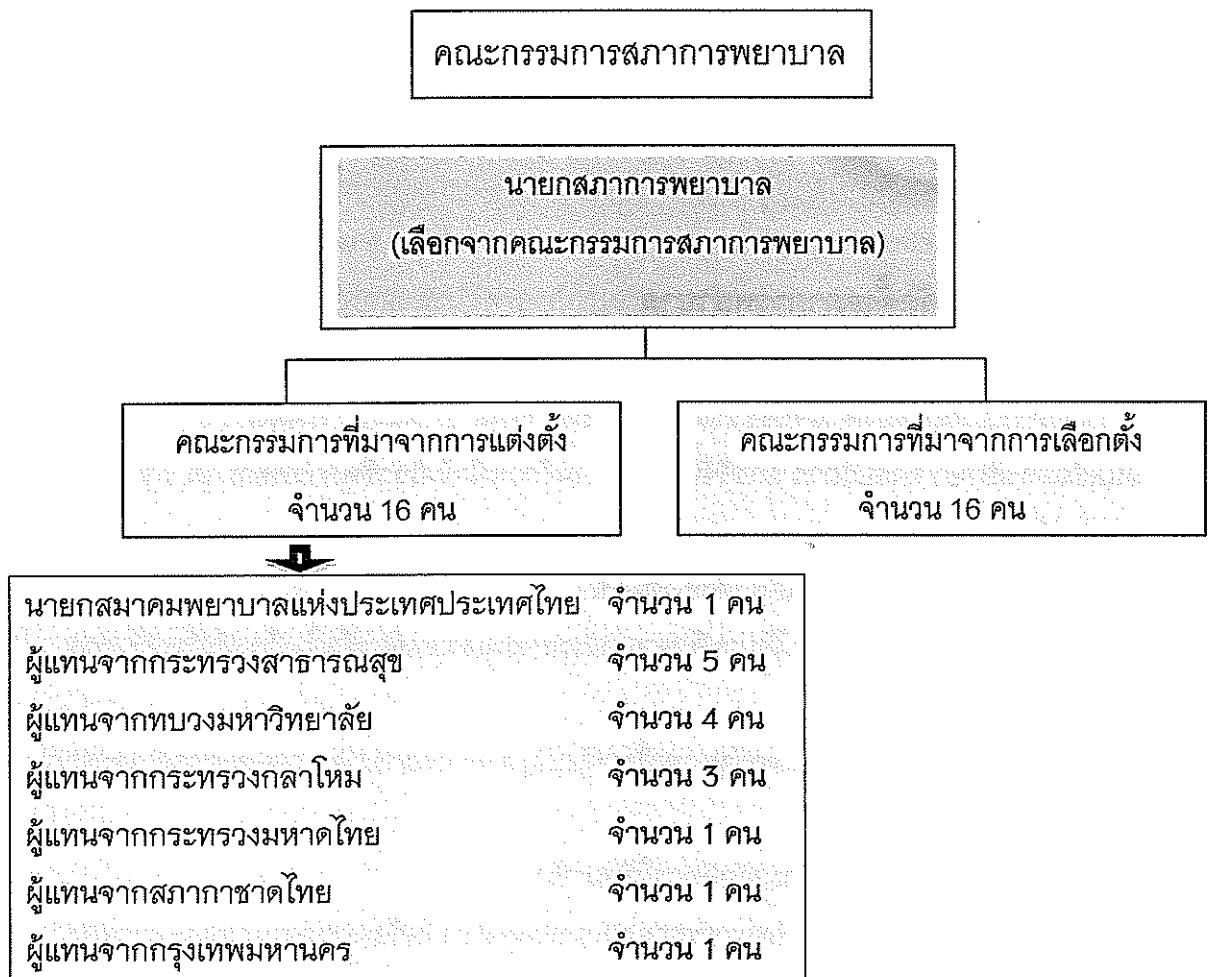
2.2 คณะกรรมการสภาการพยาบาล

สภาการพยาบาล บริหารงานอย่างเป็นทางการเป็นอิสระโดยคณะกรรมการสภาการพยาบาลซึ่งได้แก่ ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ จำนวน 32 คน ประกอบด้วย

1. ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลที่เป็นผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน จำนวน 16 คน
2. ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลที่ได้รับการเลือกตั้งจากสมาชิก จำนวน 16 คน

นายกสภาการพยาบาลจะเลือกกรรมการหรือสมาชิกสภาการพยาบาลเป็นเลขาธิการสภาการพยาบาลจำนวน 1 คน

คณะกรรมการจะอยู่ในตำแหน่งวาระละ 4 ปี

3. อำนาจหน้าที่และบทบาทหน้าที่ของสภาการพยาบาล

3.1 อำนาจหน้าที่ของสภาการพยาบาล

1. รับขึ้นทะเบียนและออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล การผดุงครรภ์ หรือการพยาบาลและการผดุงครรภ์
2. สั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล การผดุงครรภ์ หรือการพยาบาลและการผดุงครรภ์
3. ให้ความเห็นชอบหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรีการพยาบาลและการผดุงครรภ์ในระดับอุดมศึกษาของสถาบันการศึกษาที่จะทำการสอนวิชาชีพการพยาบาล การผดุงครรภ์หรือการพยาบาลและการผดุงครรภ์เพื่อเสนอต่อทบวงมหาวิทยาลัย
4. รับรองหลักสูตรต่างๆ สำหรับการศึกษาระดับประกาศนียบัตรของสถาบันที่จะทำการสอนวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์
5. รับรองหลักสูตรต่างๆ สำหรับการฝึกอบรมในวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของสถาบันการศึกษาที่จะทำการอบรมในวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์
6. รับรองวิทยฐานะของสถาบันที่ทำการสอนและฝึกอบรมตามข้อ 4 และข้อ 5
7. รับรองปริญญา ประกาศนียบัตรเทียบเท่าปริญญาประกาศนียบัตร หรือวุฒิปัตร์ในวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของสถาบันต่างๆ
8. ออกหนังสืออนุมัติ หรือวุฒิปัตร์เกี่ยวกับความรู้หรือความชำนาญเฉพาะทาง และหนังสือแสดงคุณวุฒิอื่นในวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ให้ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล การผดุงครรภ์หรือการพยาบาลและการผดุงครรภ์
9. ดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสภาการพยาบาล

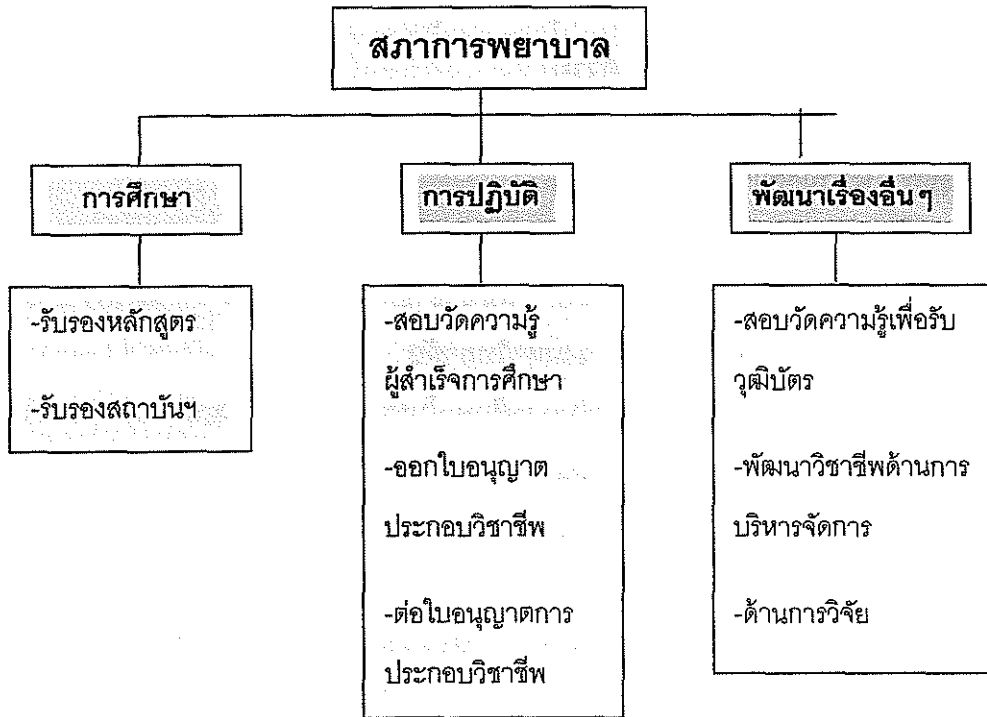
3.2 บทบาทและภารกิจของสภาการพยาบาลต่อวิชาชีพ

1. เป็นตัวแทนของผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ทั้งประเทศในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพยาบาล การผดุงครรภ์ และการสาธารณสุขต่อรัฐบาล ประชาชน และองค์กรต่างๆ
2. ส่งเสริมการศึกษา การบริการ การวิจัย
3. ส่งเสริมความก้าวหน้าในวิชาชีพ
4. ส่งเสริมความสามัคคี และผดุงเกียรติของสมาชิก
5. ผดุงความเป็นธรรมและส่งเสริมสวัสดิการแก่สมาชิก

3.3 บทบาทและภารกิจของสภาการพยาบาลต่อสังคม

1. การพิทักษ์สังคมและการคุ้มครองผู้บริโภคหรือผู้ใช้บริการจากผู้ประกอบวิชาชีพพยาบาลและการผดุงครรภ์

2. ควบคุมกำกับให้ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้องตามขอบเขตที่กฎหมายบัญญัติ และตามขอบเขตของจริยธรรม แลจรรยาบรรณวิชาชีพ

ภาพ 4.2 บทบาทและภารกิจของสภาการพยาบาลต่อวิชาชีพและสังคม

4. คุณสมบัติ และสิทธิหน้าที่ของสมาชิกสภาการพยาบาล

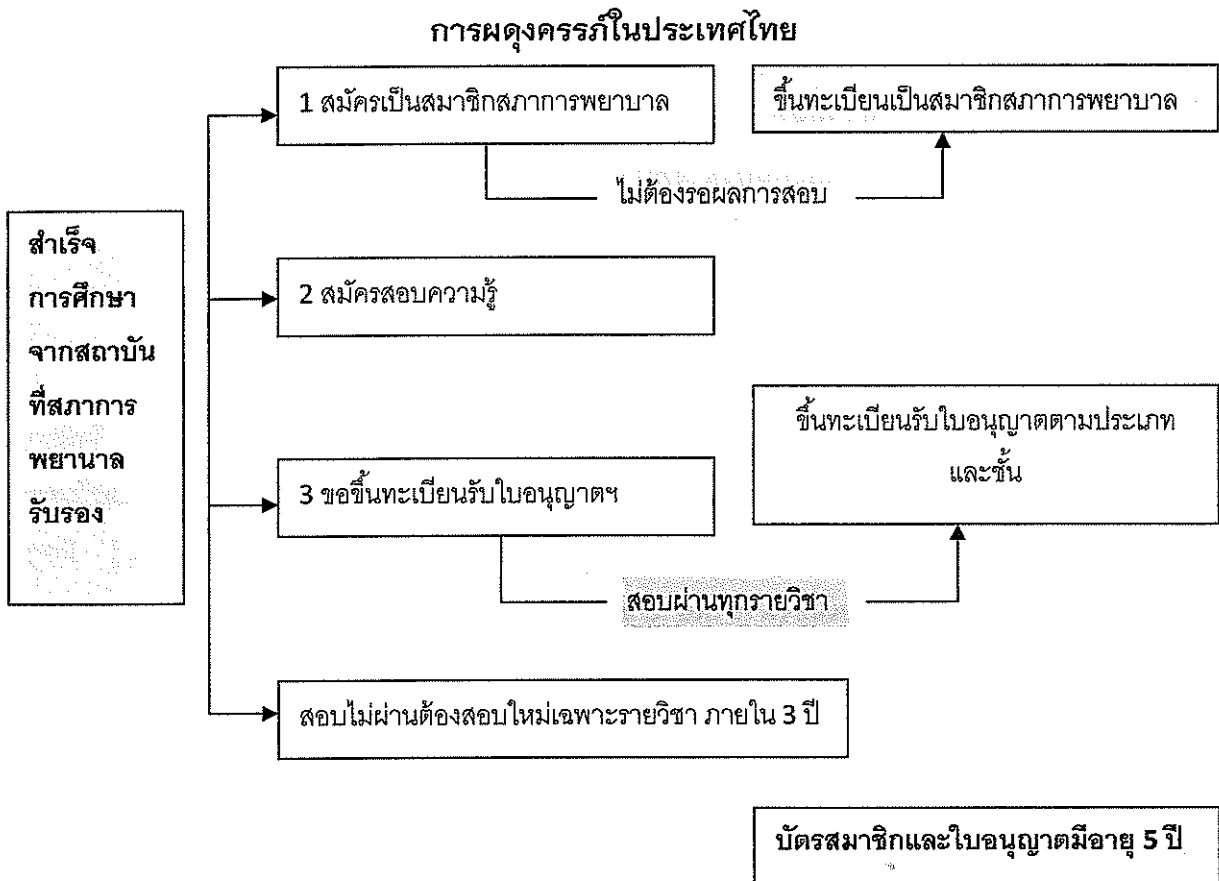
4.1 คุณสมบัติการเป็นสมาชิกสภาการพยาบาล

1. อายุ 18 ปีบริบูรณ์
2. มีความรู้ในวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์
3. ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสียหาย
4. ไม่เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุด
5. ไม่เป็นผู้มีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือเป็นโรคตามที่สภาการพยาบาลกำหนด

4.2 สิทธิและหน้าที่ของสมาชิกสามัญ

1. ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล การผดุงครรภ์ หรือการพยาบาลและการผดุงครรภ์ และขอหนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรเกี่ยวกับความรู้หรือความชำนาญเฉพาะทาง หรือหนังสือแสดงวุฒิอื่นๆ ในวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์โดยปฏิบัติตามข้อบังคับสภาการพยาบาล

2. แสดงความเห็นเป็นหนังสือเกี่ยวกับกิจการของสภาการพยาบาลส่งไปยังคณะกรรมการ เพื่อพิจารณาและในกรณีที่สมาชิกสามัญรวมกันตั้งแต่ 50 คนขึ้นไปเสนอให้คณะกรรมการพิจารณาเรื่องใดที่เกี่ยวกับกิจการของสภาการพยาบาล คณะกรรมการต้องพิจารณาและแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้เสนอทราบโดยมิชักช้า
3. เลือกตั้ง รับเลือกตั้งหรือรับเลือกเป็นกรรมการ
4. ผดุงไว้ซึ่งเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพและปฏิบัติตนตามพระราชบัญญัติการขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและ

ภาพ 4.3 ขั้นตอนการขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตฯ

การสอบความรู้เพื่อการขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาต

สภาการพยาบาลได้จัดให้มีการสอบความรู้เพื่อการขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล การผดุงครรภ์ หรือการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2540 นับแต่วันประกาศใช้พระราชบัญญัติฯ เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2540 เป็นต้นมา โดยมีวิชาที่สอบ 8 รายวิชาคือ

1. การผดุงครรภ์
2. การพยาบาลมารดาและทารก
3. การพยาบาลเด็กและวัยรุ่น
4. การพยาบาลผู้ใหญ่
5. การพยาบาลผู้สูงอายุ
6. การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
7. การพยาบาลอนามัยชุมชน
8. กฎหมายวิชาชีพ จรรยาบรรณวิชาชีพและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

การออกใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ

1. ใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์
2. ใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาล
3. ใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการผดุงครรภ์

การต่ออายุใบอนุญาต

เพื่อเป็นการพัฒนาบุคลากร ในสาขาวิชาชีพการพยาบาลอย่างต่อเนื่องตามลำดับ จึงมีการกำหนดให้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ทุกใบมีอายุ 5 ปี และในการดำเนินการต่อใบอนุญาตทุกครั้ง ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลทุกคน จะต้องเพิ่มพูนความรู้ มีการสะสมหน่วยคะแนนการศึกษาต่อเนื่องสาขาพยาบาลศาสตร์จำนวน 50 หน่วยคะแนน

สรุป

สภาการพยาบาลเป็นองค์วิชาชีพที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์พุทธศักราช 2528 พันธกิจสำคัญเกือบทุกด้านต่อพยาบาลวิชาชีพและบุคลากรในสายงานพยาบาล นับตั้งแต่สถาบันการศึกษา สถานบริการพยาบาลทุกระดับ บุคลากรสายงานการพยาบาล และการพัฒนาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาลและวิชาชีพ อย่างไรก็ตามสภาการพยาบาลจะพัฒนาองค์การเองไม่ได้สำเร็จถ้าขาดความร่วมมือร่วมพลังของพยาบาลวิชาชีพผู้เป็นสมาชิก

แนวทางการการพัฒนาระดับบุคคล หน่วยงาน และองค์กร

การพัฒนาระบบวิชาชีพพยาบาลทั้งระดับบุคคลและองค์กรเกิดขึ้นจากผลกระทบจากการเจริญและการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมภายนอกและภายในตามที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 1 – 2 ส่วนการพัฒนาที่เกิดขึ้นก็มักอยู่ในขอบเขตของ 4 ด้านหลัก อันประกอบด้วย การบริการทางการแพทย์ การบริหารทางการแพทย์ การศึกษาทางการแพทย์ และการวิจัยทางการแพทย์นั่นเอง

การเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อให้เกิดการปรับการเปลี่ยนแปลงเพื่อพัฒนาระบบวิชาชีพจะสรุปปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาวิชาชีพการพยาบาลได้ดังนี้

1. การปฏิรูประบบสุขภาพ
2. ความต้องการบุคลากรด้านสาธารณสุข
3. ความก้าวหน้าด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
4. การเปิดการค้าเสรีและการเคลื่อนย้ายของบุคลากร
5. แรงผลักดันจากสังคมและผู้ใช้บริการ
6. ภัยคุกคามจากธรรมชาติและความรุนแรงของอุบัติเหตุ
7. การพัฒนาตนเองเพื่อเตรียมพร้อมการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลกาภิวัตน์

อย่างไรก็ตามเมื่อวิเคราะห์ตามหลักการวิเคราะห์ประเด็นและแนวโน้มแล้วพบว่า ประเด็นปัญหาสำคัญที่ต้องการความชัดเจนในการทำความเข้าใจ และเร่งรัดการพัฒนาวิชาชีพทั้งสี่ด้านหลักเพื่อเตรียมพร้อมรับสถานการณ์ในทุกๆระดับคือ สถานการณ์ปัญหาสุขภาพและระบบสาธารณสุข

1. สถานการณ์ปัญหาสุขภาพและระบบสาธารณสุข

การเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อให้พยาบาลวิชาชีพ หน่วยงาน และองค์กรในปัจจุบันนี้มากที่สุดก็คือ สถานการณ์ปัญหาสุขภาพและระบบสาธารณสุข ซึ่งนับเป็นปัจจัยส่งผลกระทบต่อวิชาชีพการพยาบาล และเป็นเหตุผลสำคัญที่เรียกร้องให้บุคลากรและองค์กรทางวิชาชีพพยาบาลต้องปรับปรุงหรือพัฒนาระบบวิชาชีพให้สอดคล้องและทันสถานการณ์เสมอ ซึ่งสามารถแตกเป็นประเด็นย่อยๆ ภายใต้อบริบทดังนี้

1.1 สถานการณ์และทศวรรษใหม่ในระบบสุขภาพ

- กระแสความตื่นตัวและการใส่ใจเรื่องสุขภาพ
- การสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าและการเข้าถึงบริการสุขภาพ
- ความเข้มแข็งของการสร้างเสริมสุขภาพ
- ความเคลื่อนไหวเพื่อการปฏิรูประบบสุขภาพ
- การตื่นตัวเรื่องการแพทย์แผนไทยภูมิปัญญาสุขภาพไทย
- แนวคิดใหม่ กระบวนทัศน์ใหม่

1.2 เศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ

- กระแสทุนนิยมและความเสื่อมโทรมทางจริยธรรม
- วิกฤตความเสื่อมของสถาบันทางสังคม
- กระแสโลกาภิวัตน์ ทุนนิยม การค้าเสรี
- การเปลี่ยนแปลงด้านการเมืองและการบริหารภาครัฐ
- โครงสร้างประชากร และการเคลื่อนย้าย
- ระบาดวิทยาโรคอุบัติใหม่ และโรคอุบัติซ้ำ

1.3 ปัญหาสุขภาพและโรคภัยไข้เจ็บ

- ภัยคุกคามสุขภาพจากพฤติกรรมเสี่ยง
- ความเสี่ยงจากการบริโภคอาหาร
- การขาดการออกกำลังกาย
- อุบัติเหตุ อุบัติภัยและความรุนแรง
- ปัญหาโรคเอดส์
- ปัญหาสุขภาพจิต

2. การเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

2.1 การเตรียมพร้อมระดับองค์กรวิชาชีพต่อการเปลี่ยนแปลง

การเตรียมพร้อมขององค์กรวิชาชีพต่อการเปลี่ยนแปลงโดยยึดหลักการดำเนินการตามเจตนารมณ์ ของ พรบ. วิชาชีพปี 2528 คือ

1. คัดกรองผู้รับบริการจากการบริการพยาบาลและผดุงครรภ์
2. พัฒนาคุณภาพ มาตรฐานผู้ให้บริการและระบบบริการพยาบาลและผดุงครรภ์
3. ส่งเสริมความสามัคคีและผดุงความเป็นธรรมและความก้าวหน้าภาวะผู้นำแก่มวลสมาชิก
4. ส่งเสริมการสร้างองค์ความรู้ การใช้และการเผยแพร่เพื่อประโยชน์ในด้านการคุ้มครองและปกป้องสิทธิผู้บริโภค
5. พัฒนาระบบการรับรองคุณภาพการศึกษาพยาบาลทุกระดับ
6. พัฒนาระบบการรับรองคุณภาพการบริการพยาบาลและรับรองคุณภาพบริการพยาบาล
7. พัฒนาระบบการบริหารกำลังคนในหน่วยบริการทุกระดับ
8. พิทักษ์สิทธิผู้ใช้บริการและผู้บริโภค
9. พัฒนานโยบายการพยาบาลและการผดุงครรภ์ในระดับชาติ
10. พัฒนาระบบและกลไกการจัดการความรู้ทางการพยาบาลเพื่อการพัฒนาสุขภาพบุคคล ครอบครัวและชุมชน

11. สร้างความร่วมมือระหว่างองค์กรวิชาชีพ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพประชาชนผู้นำชุมชน และเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อความเข้มแข็งขององค์กรวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์
12. การสร้างผู้นำวิชาชีพการพยาบาลทุกระดับ
13. พึงทักษ์ความเป็นธรรมส่งเสริมความสามัคคี ความก้าวหน้าของสมาชิก
14. ประชาสัมพันธ์วิชาชีพการพยาบาลและสร้างภาพลักษณ์ของวิชาชีพการพยาบาล
15. อํารงรักษาผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลให้อยู่ในระบบ

2.1.1 การพัฒนาระบบวิชาชีพด้านการศึกษาทางการพยาบาล

การศึกษาตามหลักสูตรที่กำหนดโดยกระทรวงศึกษาธิการ มีหลักสูตรต่างๆ ดังนี้

- หลักสูตรระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี
- หลักสูตรต่อเนื่อง หลักสูตร 2 ปี (เพื่อพัฒนาความก้าวหน้าของพยาบาลเทคนิค)
- หลักสูตรระดับปริญญาโท หรือพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต หลักสูตร 2 ปี มี 10 สาขา คือ
  1. สาขาการพยาบาลเด็ก
  2. สาขาการพยาบาลอายุรศาสตร์ ศัลยศาสตร์
  3. สาขาการพยาบาลผู้สูงอายุ
  4. สาขาการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต
  5. สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน
  6. สาขาการพยาบาลมารดาและทารก
  7. สาขาการบริหารการพยาบาล
  8. สาขาการพยาบาลผดุงครรภ์ชั้นสูง
  9. สาขาการพยาบาลผู้ป่วยโรคติดเชื้อและการควบคุมการติดเชื้อ
  10. สาขาการพยาบาลด้านการให้ยาระงับความรู้สึก
- หลักสูตรระดับปริญญาเอก หรือพยาบาลศาสตรดุษฎีบัณฑิตหลักสูตร 2-3 ปี เปิดสอนทั้งระดับชาติ และนานาชาติ
- หลักสูตรผู้ช่วยพยาบาล หลักสูตร 1 ปี
- หลักสูตรระยะสั้น 8 สัปดาห์
  1. การพยาบาลผู้ป่วยบาดแผลออสโตมีและควบคุมการขับถ่ายไม่ได้
  2. การพยาบาลผู้ป่วยแบบประคับประคอง

3. การพยาบาลผู้ป่วยระยะสุดท้าย
4. การพยาบาลผู้ป่วยเพื่อส่งเสริม การดูแลตนเองของผู้ป่วย
5. การให้คำปรึกษาทางสุขภาพ

-หลักสูตรระยะสั้น 10 สัปดาห์

1. สารสนเทศเพื่อการบริการสุขภาพ

-หลักสูตรระยะสั้น 16 สัปดาห์

1. การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
2. การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชเด็กและวัยรุ่น
3. การพยาบาลผู้เสพและผู้ติดสารเสพติด
4. การพยาบาลทารกแรกเกิด
5. การพยาบาลผู้ป่วยเด็กที่มีปัญหาระบบหายใจ
6. การพยาบาลการควบคุมโรคติดเชื้อและการพยาบาลผู้ป่วยโรคติดเชื้อ
7. การพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ
8. การพยาบาลขั้นสูงในการดูแลผู้ติดเชื้อและผู้ป่วยเอดส์
9. การพยาบาลผู้สูงอายุ
10. การพยาบาลเวชปฏิบัติทั่วไป(การรักษาโรคเบื้องต้น)
11. การพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว
12. การพยาบาลเวชปฏิบัติทางตา
13. เวชปฏิบัติทางตาทั่วไป
14. เวชปฏิบัติทารกแรกเกิด
15. การพยาบาลผู้ป่วยและครอบครัวที่บ้าน
16. การพยาบาลอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม
17. International Midwifery
18. การพยาบาลเจริญพันธุ์สตรี
19. การบริหารการพยาบาล
20. การสอนการพยาบาลในคลินิก (นานาชาติ)
21. การสอนการพยาบาลในคลินิก

- หลักสูตรระยะสั้น มีการเปิดสอนในระยะเวลา 18 สัปดาห์และ 20 สัปดาห์

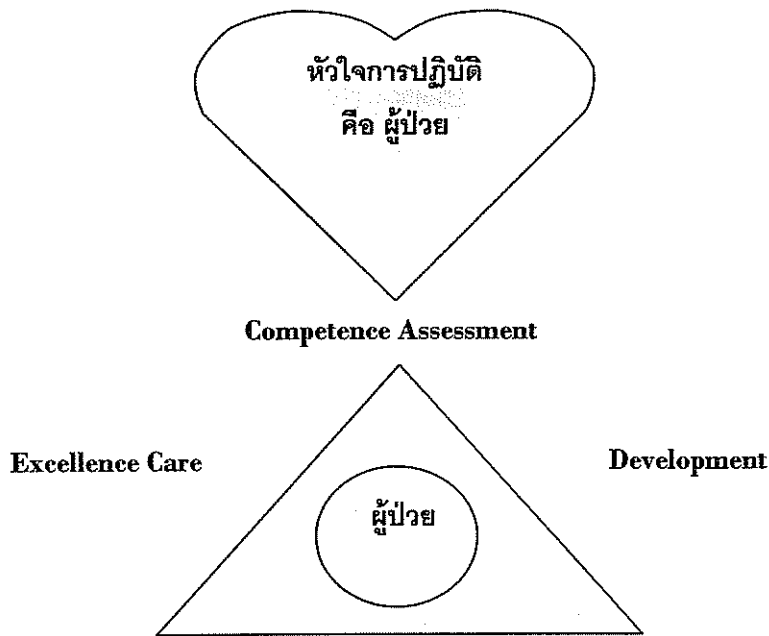
1. เวชปฏิบัติทั่วไป (การรักษาโรคเบื้องต้น)

2.1.2 การพัฒนาวิชาชีพด้านการบริการทางการแพทย์

การพัฒนาการบริการต้องยึดหลักการ “หัวใจการปฏิบัติการพยาบาลคือ ผู้ป่วย”

ดังนี้

1. ผู้ใช้บริการได้รับการบริการที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานตามเกณฑ์วิชาชีพ
2. ได้รับการปฏิบัติอย่างเสมอภาค ด้วยความรวดเร็ว
3. ได้รับการปฏิบัติอย่างมีจริยธรรมและมีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์

ภาพ 4.4 รูปแบบการพัฒนาการบริการทางการแพทย์ที่เน้นผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง

2.1.3 การพัฒนาวิชาชีพด้านการบริหารการพยาบาล

การแก้ไขการขาดแคลนอัตรากำลังด้วยการอนุรักษ์บุคลากรให้อยู่ในวิชาชีพ เป็นปัญหาหลักในการบริหารงานทางการแพทย์ในปัจจุบันนี้ ผู้บริหารต้องยึดหลักการบริหารดังนี้

1. อัตราค่าตอบแทนต้องเหมาะสม
2. การเพิ่มพูนความรู้เพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพ
3. สภาพแวดล้อมและบรรยากาศในที่ทำงาน
4. ความสามัคคีและความยุติธรรมในการปกครอง
5. มีความสุขในการทำงาน
6. ดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ ของวิชาชีพในสังคม